

Materiály

## Minulost a přítomnost

### Karikatura



Peter Pismetrovic: Minulost a přítomnost, Kleine Zeitung, 19. 5. 2004.<sup>1</sup>

### Komentář

Fenomén „nového antisemitismu“ v Evropě je předmětem mnoha diskusí (Laqueur, Walter: Mění se tvář antisemitismu—od starověku do dnešních dnů, NLN, Praha 2007). Mnozí soudí, že samotný koncept „nového antisemitismu“ je pokusem proizraelských intelektuálů diskvalifikovat z diskuse jakékoli názory kritické k Izraeli (například Tarant, Zbyněk: Diaspora paměti: židovská paměť a reflexe holocaustu v Izraeli a Spojených státech, Západočeská univerzita, Plzeň 2013). Na druhé straně se argumentuje dlouhou intelektuální tradicí antisemitismu, která nabyla především

<sup>1</sup> Přístupné on-line, např.: <http://funnypicturesplus.com/nazism-vs-zionism.html>, ověřený přístup 23. 9. 2014.

po roce 1967 nových podob a spojila oprávněnou kritiku Izraele s těmito tradičními motivy. V německojazyčném prostředí je navíc třeba brát v úvahu význam Sovětským svazem motivovaného antisemitismu, který, na rozdíl od toho nacistického, nebyl nikdy předmětem systematické reflexe a působil především, nikoli však výlučně, na území bývalé DDR (například Stein, Timo: Zwischen Antisemitismus und Israelkritik. Antizionismus in der deutschen Linken, Heidelberg 2011). V našem případě vycházíme z konceptu „nového antisemitismu“ jako ze sociální praxe, která existuje, přestože jsme si vědomi kritiky, která se k tomuto konceptu váže.

Kresba Petera Pismestrovice „Minulost a přítomnost“ je typickým příkladem diskuse o podobě a vhodnosti izraelské kritiky vůči Palestincům na okupovaných územích. Poprvé byla otištěna ve významném rakouském deníku Kleine Zeitung 19. května 2004 a následně přetištěna v dalších periodikách. K dohledání je dodnes na řadě webových portálů. Bezprostředně po otištění kresby byly noviny kritizovány jak rakouskými autoritami, tak i ze zahraničí. Kauzy se dotkli v obsáhlém článku Klaus Höld a Gerald Lamprecht (Zwischen Kontinuität und Transformation – Antisemitismus in gegenwärtigen medialen Diskurs Österreichs, in: Zuckermann, Moshe (ed.): Tel Aviver Jahrbuch für deutsche Geschichte XXXIII/05: Antisemitismus - Antizionismus - Israelkritik, 2005).

Karikatura vyjadřuje přesvědčení, že současná politika Izraele vůči Palestincům je totožná s nacistickou politikou vůči Židům za druhé světové války. V tomto ohledu zcela navazuje na obdobné myšlenkové konstrukce sovětské propagandy z počátku sedmdesátých let 20. století.

---

## Námět do výuky

Doporučujeme karikaturu nevyužívat samostatně, ale v kompozici s dalšími materiály.

---

## Aktivity pro žáky

1. Pokuste se karikaturu interpretovat. Co všechno na / v ní vidíte? Diskutujte o svých závěrech.